

Méně odpadu, více obecních úspor a čistší životní prostředí

Jak efektivně snižovat množství odpadu v obci?

Předcházení vzniku odpadu je klíčem k ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji společnosti. Omezování odpadů šetří přírodní zdroje, snižuje náklady obcí v oblasti odpadového hospodářství a v neposlední řadě přispívá ke splnění cílů odpadové legislativy. Při zavádění udržitelnějších opatření i motivaci obyvatel k odpovědnějšímu chování hrají obce zásadní roli. Inspirativní příklady z českých měst a obcí ukazují, že promyšlená strategie může vést k výraznému snížení objemu směsného odpadu, často až o desítky kilogramů na obyvatele ročně. Jak ale na to?

Regulace objemu nádob na směsný odpad a změny ve frekvenci a způsobu svozu

Jedním z nejúčinnějších nástrojů ke snížení množství vznikajícího odpadu je regulace velikosti nádob na směsný odpad nebo omezení frekvence jeho svozu. To přirozeně vede občany jak k omezování odpadů, tak k lepšímu třídění. Podíl vytríděného odpadu a jeho čistotu významně zvyšují také některé změny způsobu svozu, například systém třídění odpadů přímo u domu („door to door“, zkráceně D2D).

Finanční motivace

Obce mohou své občany k předcházení vzniku odpadů motivovat také pomocí finančních nástrojů. Například zavedením systému slev na poplatcích za svoz odpadů pro domácnosti, které aktivně třídí nebo kompostují. Dalším řešením je zavedení systému „zaplat, kolik vyhodíš“ („pay as you throw“, zkráceně PAYT), kdy domácnosti platí za svoz odpadů podle objemu nebo hmotnosti, kterou skutečně vyprodukují.

Osvěta a vzdělávání

Důležitou součástí každé strategie na snížení produkce odpadů je osvěta a vzdělávání občanů. Pořádání besed a workshopů na téma „nulového odpadu“ („zero waste“), distribuce informačních letáků nebo zapojení škol do projektů zaměřených na nakládání s odpady mohou být efektivními způsoby, jak měnit přístup obyvatel k odpadům a spotřebě. Informace by měly být volně dostupné a jednoduše dohledatelné, například skrze webové stránky nebo mobilní aplikaci.

Podpora domácího a komunitního kompostování

Nejlevnějším a nejefektivnějším způsobem, jak snižovat množství bioodpadu a směsného odpadu, který je bioodpadem tvořen až z jedné třetiny, je podpora domácího a komunitního kompostování. Obce mohou svým obyvatelům nabízet kompostéry zdarma nebo za zvýhodněnou cenu nebo podporovat komunitní kompostování. Bioodpad se dá kromě toho využívat také v bioplynových stanicích.

Podpora znovupoužití a oprav

Obce mohou zřizovat nebo podporovat zakládání takzvaných „reuse“ center, kde mohou obyvatelé odkládat použité, ale stále funkční předměty, „opravářenských dílen“ nebo půjčoven náradí či jiných věcí. Pořádání výměnných bazarů, swapů nebo charitativních sbírek nejen, že předchází zbytečnému vyhazování věcí, ale navíc podporuje komunitní život v obci.

Omezení spotřeby jednorázových výrobků

Obce mohou podporovat používání opakovaně použitelných výrobků, jako jsou látkové tašky, omyvatelné nádoby nebo opakovaně použitelné kelímky. Propagace využívání kohoutkové vody, například instalací veřejných píték, pomáhá omezit spotřebu jednorázových plastových lahví.

**Detailnější informace o jednotlivých způsobech
snižování produkce odpadů v obcích najdete v naší nové příručce**

Odpadové hospodářství obcí

Ministerstvo životního prostředí